

Віртуальний бібліографічний огляд

«Прапор миру, вірності і волі»

Про історію знаменних для країни подій в становленні та утвердженні
синьо-жовтого українського прапора

З проголошенням незалежності України було віддано належне синьо-жовтому знамену й визначено його національним символом впродовж багатьох століть.

Для українців це кольори чистого неба і пшеничного лану.

...Є священний диво-птах в синьо-жовтих кольорах;
Нас ніколи не покине, хоч летить на всіх вітрах.
Він вперед веде вождя, він присяга, він суддя.
Бачить нас крізь мури-стіни і – питає, чи козак...
Онде прапор України – Честі нашої маяк.

(О. Палійчук)

Прапор символізує єдність земель і племен; він консолідує міста і краї в державу, а духовно й історично близькі етноси – в націю. Під прапором воїни вирушали в похід, з прапором виступали на захист своєї батьківщини, прапор символізує стабільність держави й урочистість тих чи інших всенародних подій, свят, ритуалів.

З історії становлення

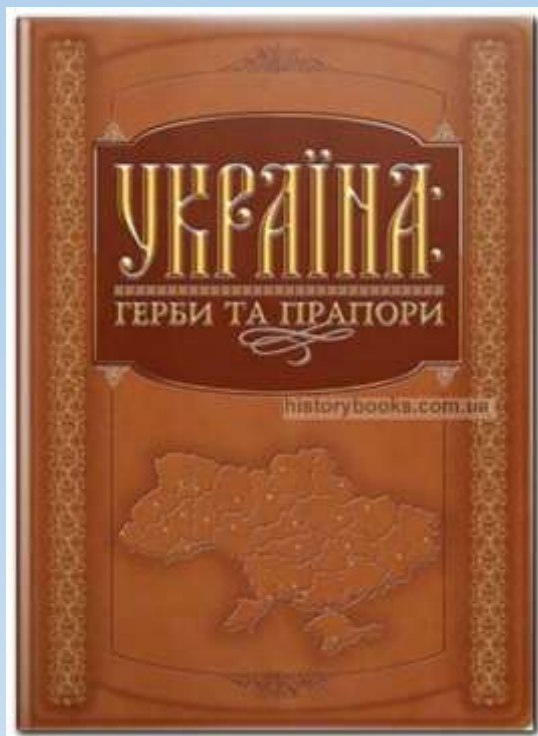
- Використання жовтого та синього кольорів (з різними відтінками) на символіці часів Київської Русі простежується від прийняття християнства.
- Жовто-блакитне поєднання кольорів поступово починає домінувати на хоругвах, прапорах і клейнодах українського козацтва.
- Жовто-синіми були прапори УНР і ЗУНР в 1917-1919 роках.
- Найбільш резонансним підняттям синьо-жовтого стягу за радянських часів вважається дата 1 травня 1966р. У ніч перед Першотравнем прапор з'явився на флагштоку перед будівлею Київського інституту народного господарства в Києві замість традиційного червоного прапора.

З історії становлення

- Офіційне підняття стягу відбулося 24 липня 1990р. на флагштоку перед будівлею мерії Києва.
- В якості державного прапора України синьо-жовтий стяг був затверджений Постановою Верховної Ради від 28 січня 1992
- 23 серпня 2004 року тодішній Глава держави Леонід Кучма підписав президентський Указ №987/2004 "Про День Державного Прапора України", в якому встановлено День Державного Прапора України, який щороку відзначається 23 серпня.

Література до теми:

Україна : герби та прапори / авт. проекту та упоряд. В. Г. Кисляк, О. А. Нескоромний .— Київ : Парламентське вид-во, 2020 .— 495 с. : іл.

Видавництвом Верховної Ради України спільно з Управлінням по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України випущено видання доопрацьованого і доповненого довідника «Україна: герби та прапори».

Нова книга містить понад 1340 кольорових зображень гербів і прапорів та відроджує давню традицію гербів і прапорів як символів місцевого самоврядування, сприяє формуванню історичної свідомості, підвищенню духовності та політичної культури нашого народу.

Сергійчук В. Тавруючи визвольний прапор. Діяльність агентури та спецбоїв НКВС-НКДБ під виглядом ОУН-УПА .- 2-ге вид., доповнене. — К., 2006. — 184 с.

У пропонованій праці вміщуються документи з колишніх спецхранів комуністичної системи, які розповідають про методи компрометації українського національно-визвольного руху спецслужбами більшовицької влади. Читач має можливість переконатися, що багато з тих злочинів проти мирного населення, які перекладалися і досі перекладаються комуністичною пропагандою на ОУН-УПА, насправді були вчинені спецслужбами СРСР. Дослідження розраховане на всіх тих, хто хоче розібратися з історією ОУН-УПА.

Січинський В. Український тризуб і прапор. — Вінніпеґ: Вид. спілка Тризуб, 1953, — 72 с.: іл.

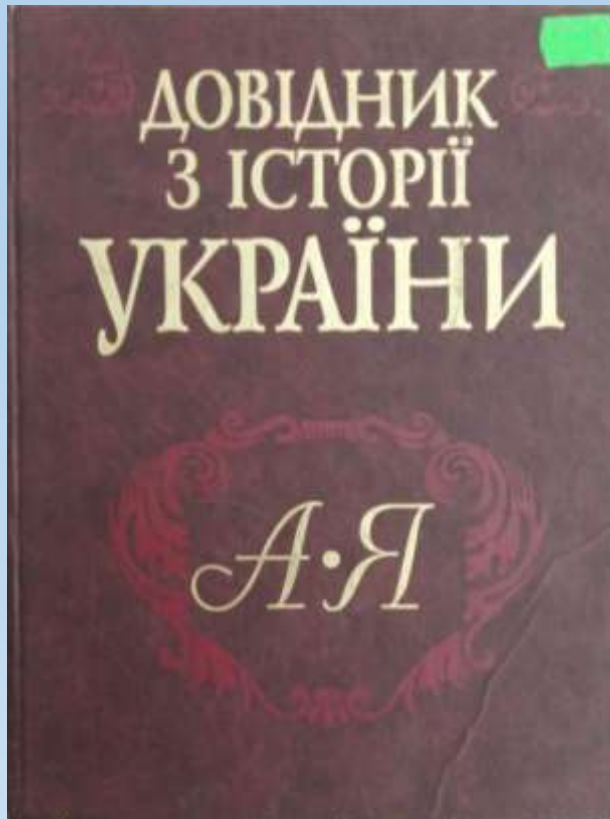
Автор праці – Січинський Володимир Юхимович (1894–1962) – український архітектор, графік, мистецтвознавець і бібліограф. Праця В. Січинського є значним внеском у дослідження питань походження, значення, символіки українських герба та прапора. Тризуб та прапор – символи сучасного українця, що легітимують його в світі та свідчать про цілий його світогляд. Свого часу ця книга зустріла немало перешкод на шляху свого існування як на українській території, так і поза її межами.

Гломозда К.Ю. Історичні гербові відзнаки та прапорові барви України (українська національна символіка: походження, традиції, доля) / К.Ю. Гломозда, Д.Б. Яневський // Минуле України: відновлені сторінки .— К.: Наук. думка, 1991. — С. 26–60.

Барви атрибутів, традиційні в історії того чи іншого народу часто протягом століть, давали життя особливому прапору, символіка якого ґрунтувалася на сполученні двох-трьох кольорових смуг. В окремому підрозділі «Прапори» детально описуються давньоруські стяги, козацькі знамена, жовто-блакитний стяг, що став символом національно-визвольного руху на теренах Галичини, розповідається про долю давніх символів під час Лютневої та Жовтневої революції тощо.

Єрстенюк М. Прапор / М. Єрстенюк // Довідник з історії України: (А-Я) / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. — К., 2013. — С. 620–621.

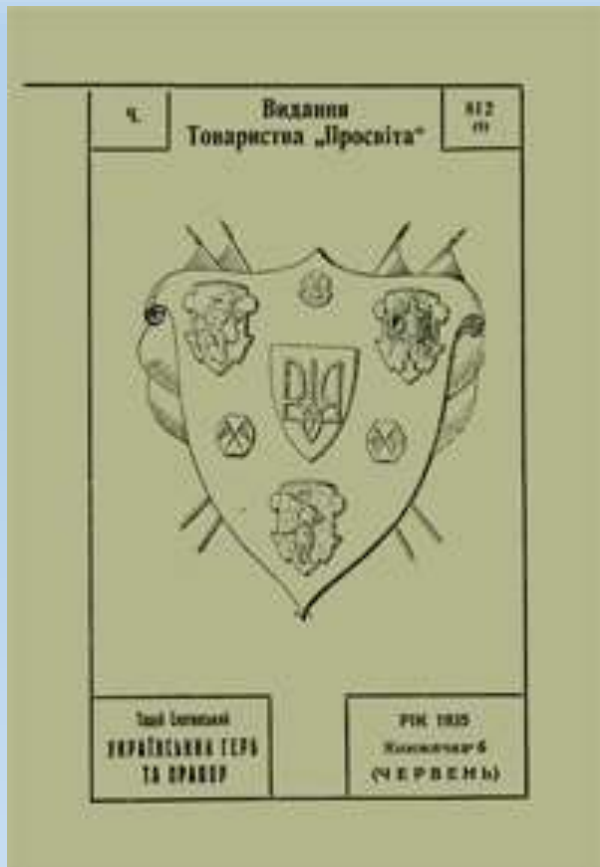

У статті наводиться визначення прапора та прапорництва, розповідається про найдавніші українські прапори, найвживаніші кольори та їх поєднання, зображення на них і навіть древка. Наводяться описи прапора Київської держави, корогви Галицько-Волинського князівства, Запорізької січі, УНР, ЗУНР, Карпатської України та про подальші події, що все ж призвели до утвердження жовто-блакитного прапора.

Шукайте книги на сайті Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського за посиланням

<http://irbis-nbuv.gov.ua/>

Скотинський Т. Український герб та прапор: з 26 образками й 1 колірною таблицею / Т. Скотинський .– Львів: Накладом т-ва "Просвіта", 1935. – 37 с., іл. + 1 с. фото

Ця історична розвідка 1935 р. – ще одна спроба довести, що саме тризуб і синьо-жовтий прапор як державна символіка мають глибоке історичне коріння. Українська вексилологія та геральдика з огляду на історичні обставини формувалися під різними впливами й не мали єдиних усталених правил. Ось чому "Просвіта" не могла лишатися осторонь дискусій щодо таких важливих питань. Книгу написано просто й дохідливо, що відповідало цілям організації. Ілюстрації підтверджують слова автора.

Ознайомитись з текстом книги можна на сайті Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого

<https://elib.nlu.org.ua/>

Ващенко О. Г. За Україну, за її долю / О. Г. Ващенко. — Київ : Мистецтво, 2000.
— 95 с.

Книга фотопубліцистики Олекси Ващенко – це критичний, неупереджений і небайдужий погляд нашого сучасника, безпосереднього свідка багатьох подій, що сталися в Україні протягом останнього десятиліття, на нинішнє покоління, на своїх земляків.

<http://www.library.univ.kiev.ua/>

Гречило А. Перша світова війна та українські національні символи / Гречило А. // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. — Львів, 2015. — Вип. 26. — С. 99–106.

У цій статті автор стверджує, що масове поширення й усвідомлення українських національних символів відбулося під час війни, яка дала можливість більшого комунікування між українцями заходу і сходу. Проголошення УНР зробило актуальним питання про затвердження символів на державному рівні. Йдеться також про формування національних кольорів шляхом створення перших військових прапорів Української Держави.

<http://www.inst-ukr.lviv.ua/>

Із синьо-жовтим стягом пов'язано багато символічних подій та рекордів, які встановлюють українські патріоти.

Найбільший намальований прапор України, площею 1750 квадратних метрів, можна побачити в Києві. Волонтери розмалювали ділянку бетонного скосу на Оболоні, витратили на це півтонни жовтої і синьої фарби.

Найбільший прапор України з квітів створили у Пироговому під Києвом 23 серпня 2016-го. Стяг на площі 15 тисяч квадратних метрів виклали з чорнобривців і петуній.

23 серпня 2018 року у Дніпрі, біля Дніпропетровського національного історичного музею імені Дмитра Яворницького, встановили Державний Прапор України на флагштоку. А це відразу два національні рекорди України - найбільший Державний Прапор України над містом (розмір полотна — 12×18 метрів, вага — 23 кілограми), найвищий флагшток з Державним Прапором України: висота — 72 метри.

А найдовший прапор України (150 м) волонтери розклали на найвищій вершині Карпат — горі Говерлі 28 червня 2017 року.

*Підготували:
зав. відділу бібліотеки
бібліотекар I категорії*

Бондаренко А.О.

Бабенко Н.В.